

ת"פ 28291/01/16 - מדינת ישראל נגד יעקב חדידה

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"פ 28291-01-16 מדינת ישראל נ' חדידה(עציר)

בפני כבוד השופטת שוש שטרית

מאשימה מדינת ישראל

נגד

נאשם יעקב חדידה (עציר)

החלטה

בבקשה שלפניי עותר הנאשם להתיר לו לחזור מהודאתו ולבטל את הכרעת הדין המרשיעה אותו, על סמך הודאתו.

1. נגד הנאשם הוגש כתב אישום מתוקן ביום 19.1.2016 המייחס לו עבירות של התפרצות לדירת מגורים לבצע עבירה, גניבה, החזקת נכס החשוד כגנוב והחזקת סכין שלא למטרה כשרה. על פי העובדות, התפרץ הנאשם בתאריך 9.1.2016 בשעת צהריים, לדירה בעיר אופקים וגנב מתוכה פריטי לבוש, בשמים ושעון, ובעת בצאתו מהדירה הבחין באחיו של בעל הדירה והחל להימלט בריצה. בהמשך, נעצר ונמצא מחזיק ברכוש החשוד כגנוב ובסכין שלא למטרה כשרה.

2. במצורף לכתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של הנאשם עד תום ההליכים ודיון ראשון בתיק מ"ת 28299-01-16 (להלן: **הליך המעצר**) התקיים ביום **14.1.2016** בפני כבוד השופטת שרה חביב. ב"כ המבקש הסכים לקיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר וכב' השופטת חביב אשר שמעה ב"כ הצדדים נעתרה לבקשת ב"כ המשיב ובקשה משירות המבחן להגיש תסקיר מעצר שיבחן האם ניתן לשלב את משיב בהליך גמילה מסמים, **והמשך הדיון בבקשה נקבע להישמע בפני כמותב הדן קבוע בהליכי המעצר עד תום ההליכים.**

3. בדיון שהתקיים ביום 4.2.2016, חרף התנגדותה החוזרת של המאשימה להמשיך בירור ובחינת שילובו של המשיב בהליך טיפולי בקהילה סגורה, בהליך המעצר- נעתרתי לבקשת שירות המבחן לעשות כן. זאת, תוך שצינתי כי המקרה בנסיבותיו חריג ואף עונה לחלק מהתנאים בבש"פ 1981/11 **מדינת ישראל נ' אשר סויסה**, המצדקים לעשות כן. בין היתר ציינתי כי חרף גילו של המשיב, והתמכרותו לסמים משך שנים רבות, לא נתנה לו הזדמנות להליך טיפולי משמעותי ואינטנסיבי בקהילה סגורה; כי טרם מעצרו(בסיועו של עו"ס אלי בן גיג) והרשות לשיקום האסיר, החל המשיב בהליך לבחינת שילובו בקהילה טיפולית רוח המדבר, אשר הופסק נוכח מעצרו; כי מדובר בעבירות רכוש בהן הודה המשיב בהודעותיו במשטרה ואלה בוצעו על רקע התמכרותו לסמים (ראה בעניין זה החלטת כב' השופט חביב מיום 14.1.2016); כי מתסקיר המעצר ניתן היה להתרשם מפוטנציאל להתאמת המשיב להליך השיקומי.

4. **בדיון שהתקיים בהליך המעצר ביום 1.3.2016**, עיינו ב"כ הצדדים בתסקיר מעצר משלים אשר בא בהמלצה לשחרור המשיב להליך שיקומי בקהילה טיפולית סגורה, ולאחר דין ודברים בין השניים ועל יסוד ההסכמות

בניהם, הסכים ב"כ המבקש למעצרו של המבקש עד תום ההליכים במשפטו תוך שחזר והדגיש כי ההסכמה למעצר היא על רקע הסכמות שהושגו עם המאשימה בתיק העיקרי, ומכאן בקשו הצדדים לעבור לתיק העיקרי הוא תיק דן על מנת לפרט בהסכמותיהם.

5. לאור ההסכמות כאמור הורתי על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים והדיון המשיך בהליך העיקרי הוא תיק דן.

6. במסגרת התיק העיקרי הגיעו ב"כ הצדדים להסדר במסגרתו יצרף הנאשם תיק פלילי אחר המתנהל נגדו, יודה בעובדות כתב האישום בתיק זה ובעובדות כתב האישום אותו ביקש לצרף ויורשע על סמך הודאתו. אשר לעונשו של הנאשם הסכימו הצדדים לטיעונים פתוחים בבוא העת, כשהמאשימה הדגישה עמדתה למאסר בפועל, אם כי הוסכם בין הצדדים שלדיון שייקבע לטיעונים לעונש יוזמן תסקיר של שירות המבחן.

7. עוד הוסכם בין הצדדים כי הנאשם ישוחרר ממעצר להליך שקומי בחלופת מעצר טיפולית בקהילה סגורה "בית אור אביבה" וכי יועבר ע"י שב"ס מ"דלת לדלת" ביום 3.3.2016, בהתאם להמלצת שירות המבחן בתסקיר שהוגש בהליך המעצר.

8. לאחר שב"כ הנאשם אמר וציין בפניי כי "כתבי האישום בתיק דן ובתיק אותו אנו מבקשים לצרף הוקראו לנאשם, הוא מבין את תוכנם והוא מבקש להודות בעובדות המפורטות בהם" ולאחר שהנאשם הודה בעצמו בעובדות כתבי האישום - הוא הורשע על סמך הודאתו.

9. לאחר הכרעת הדין, על יסוד המלצת שירות המבחן בתסקיר מעצר שהוגש במ"ת ובהסכמת ב"כ הצדדים והנאשם, הורתי על שחרורו ממעצר להליך טיפולי בקהילה "בית אור אביבה" בתנאים המפורטים שם.

10. בקשת המבקש להתיר חזרתו מהודאה הועלתה לראשונה ביום 27.9.2016 במסגרת הדיון הראשון שהתקיים בתיק העיקרי בפני כב' השופט ד"ר יובל ליבדרו, אז ביקש הנאשם מבית המשפט להתיר לו לחזור מהודאתו ונימק בקשתו בטענה כי הוא הודה בביצוע העבירות בשני כתבי האישום נוכח הלחץ של ההליך המשפטי שהתנהל נגדו והתניית המאשימה ובית המשפט את שחרורו במסגרת הליך המעצר, להליך שקומי בהודאתו תחילה בעובדות כתבי האישום.

בהמשך, בבקשה בכתב לחזרה מהודאה אותה הגיש ביום 14.10.2016 ובדיון מיום 31.10.2016 הוסיף המבקש וטען כי הודאתו בפני בית המשפט לא הייתה הודאת אמת וכי נמסרה לבית המשפט אך ורק בלחץ ההליך המשפטי שהתנהל כאמור וכמתואר לעיל ובין היתר בעמדת בית המשפט לפיה קיים קושי בשחרורו של המשיב לחלופה טיפולית קודם בהליך המעצר וקודם שהוכרע דינו ולאור ההלכה בבש"פ 1981/11 מדינת ישראל נ' אשר סויסה. נטען כי לאחר שהנאשם שמע עמדתו זו של בית המשפט, הגיעו הצדדים להסדר טיעון אליו הגיעו, לפיו הנאשם הודה בכתבי האישום הנ"ל ואילו המאשימה הסכימה, בתמורה להודאתו של הנאשם כאמור, לשחררו לקהילה הטיפולית.

עוד הוסיף ופרט ב"כ המבקש בעובדה כי המבקש עזב את הקהילה הטיפולית בית אור אביבה מספר ימים לאחר שנקלט אליה, נעצר יום לאחר מכן 11.3.2016 ובקשתו לחזרה מהודאה הועלתה במסגרת ההליך העיקרי וכבר בדיון הראשון שהתקיים ביום 27.9.2016 בפני כב' השופט ליבדרו, ועוד קודם שנשמעו טיעונים לעונש.

11. ב"כ המאשימה מתנגדת להתיר לנאשם לחזור בו מהודאתו וטיעוניה המפורטים הגישה בכתב תוך שהפנתה לפסיקה בסוגיה זו.

12. **ראשית וקודם שאפרט בטעמים**, אני מוצאת לציין ולהדגיש כי כל טענה מצד המבקש לפיה הופעל עליו לחץ כזה או אחר על ידי המאשימה או בית המשפט להודות בעבירות המיוחסות לו בשני כתבי האישום שנגדו, דינה להידחות מכל וכל - לא היה ולא נברא. אכן, כדרכו של מותב זה במקרים דומים בהם ממליץ שירות המבחן בתסקיר מעצר, אף ללא שהתבקש, על בחינת שילובו של נאשם/עצור בהליך שיקומי במסגרת סגורה, הועלה גם בפעם זו, בהליך המעצר הקושי בבחינת חלופה טיפולית שלא בהליך העיקרי, הוא דרך המלך להורות על שילובו של נאשם בהליך שיקומי טיפולי ומבלי לכבול את ידי המותב שידון בתיק העיקרי, כפי שנקבע בפסיקה לא אחת.

יחד עם האמור, המדובר באמירה מקובלת ושגרתית המשקפת את הפסיקה הרווחת ושאינו ולא היה בה גם להתרשמותי במקרה לפניי, כדי לשנות דבר וחצי דבר מבחינת המבקש ובוודאי לא כדי להתנות את שחרורו וללחוץ עליו כי יודה במיוחס לו בשני כתבי האישום שנגדו.

אחריותו וטיפולו של מותב זה בעניינו של המבקש היה אך בהליך המעצר כך שאין כל יתרון דיוני או אחר בהודאת הנאשם בתיק העיקרי בהליך המעצר.

מעבר לאמור, עמדת מותב זה נטתה דווקא לשחרורו של המשיב לחלופה הטיפולית ועוד קודם לקבלת תסקיר מעצר חיובי אשר המליץ על שחרורו לחלופה הטיפולית, ראו בהקשר זה החלטתי מיום 4.2.2016 שם הבעתי דעתי באופן מפורש בכל הנוגע לבחינת שילובו בחלופה טיפולית שקומית סגורה, תוך שהוספתי וקבעתי כי מדובר במקרה חריג שיש בו להצדיק בחינת בקשתו ושילובו של המבקש בחלופה טיפולית, ותוך שנתנה התייחסות לעולה מהחלטת כב' השופטת חביב מיום 14.1.2016 שאף היא הביעה דעה דומה.

נכון הוא כי חרף עמדת בית המשפט וחרף התסקיר הממליץ, התנגדה המאשימה לשחרור המבקש לחלופה הטיפולית. המדובר בעמדה לגיטימית של המאשימה ומצב דברים זה גם הוא חוזר על עצמו ואינו חריג. בכל מקרה ברי היה לב"כ המבקש כי עמדת המאשימה לא היא המכריעה בתיק וברי היה לב"כ המבקש כי כל הנתונים נטו דווקא לטובת שחרורו של המבקש לחלופה הטיפולית.

נראה כי המבקש נלחץ מעמדתה הנחרצת של המאשימה ויכול כי לא יכול כמו ב"כ להביא בחשבון את מכלול השיקולים והנתונים שהיו בפני בית המשפט, ואז ועל מנת להבטיח שחרורו הוודאי בהחלטה מידית (בהינתן מועד קליטתו במסגרת הטיפולית כבר ביום 3.3.2016), הגיעו ב"כ הצדדים, מיוזמתם, להסכמות וזאת לאחר שיצאו את אולם בית המשפט

ומשחזרו הסכים ב"כ המבקש למעצרו של המשיב עד תום ההליכים במשפטו והשניים בקשו לעבור לתיק העיקרי וכך נעשה.

13. עם כל הדברים האמורים לעיל, לאחר שחזרת ועיינתי בטיעוני ב"כ הצדדים לפניי, עיינתי בטענותיהם בכתב ובכל הפרוטוקולים בתיק זה ובהליך המעצר שהתקיים לפניי, הגעתי למסקנה כי נכון להתיר לנאשם לחזור בו מהודאתו ולבטל את הכרעת הדין מיום 1.3.2016, מאלה הטעמים.

סעיף 153 (א) **לחוק הסדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב - 1982**, מקנה סמכות לבית המשפט להתיר לנאשם לחזור בו מהודאתו בהינתן נימוקים מיוחדים. בע"פ 1958/98 פלוני נ' מדינת ישראל נקבע כי על פי הסמכות המסורה לבית המשפט בסעיף 153 הנ"ל, ההיתר כאמור יינתן בנסיבות חריגות, ובין היתר בהתקיים פסול בהודייה עקב פגם ברצונו החופשי ובהבנתו של הנאשם את משמעות הודייתו. עוד נקבע כי גם אם בית המשפט השתכנע כי ההודאה לא נתנה מרצון טוב וחופשי הרי שבמקרה בו מדובר במי שטרם נגזר דינו, יש להוסיף ולשאול בדבר הסיבה הכנה והאמיתית אשר מביאה את הנאשם לבקש את החזרה מן ההודאה. כך שאם סובר הנאשם, כי טעה בשיקוליו בעת שהודה והמטרה היחידה העומדת ביסוד בקשתו הינה כי תנתן לו האפשרות להוכיח חפותו, אז נכון וראוי שלא להכביד במשקל אותם נימוקים מיוחדים (ראו גם ע"פ 3754/91 סמחאת נ' מדינת ישראל).

14. מעין בפרוטוקול הדין מיום 1.3.2016 ניתן להתרשם בקלות מהליך קצר בכל הנוגע להודאת המבקש במיוחד לו בשני כתבי האישום נגדו. לא ניתן להתעלם מכך שהודאתו הייתה כללית, נעדרת כל התייחסות מפורטת למיוחס לו בעובדות כתבי האישום שנגדו, וניכר כי עיקר הדין נסוב דווקא בכל הנוגע להסכמת הצדדים לשילובו של המשיב בהליך שיקומי ושחררו לצורך כך לחלופה הטיפולית במסגרת הקהילה הסגורה "בית אור אביבה".

15. הודאת המשיב בעבירות המיוחסות לו אמנם בוצעה במסגרת התיק העיקרי, ואולם, **לא ניתן להתעלם מאותו מעבר חד בין הדין בהליך המעצר לדין בהליך בתיק דן, לרקע הדברים שבבסיס המעבר בין ההליכים, לבין רצונו האמיתי והחופשי של המשיב בהודאתו לפניי.** כטענת ב"כ המבקש אף אני סבורה כי אותו מעבר חד, על השלכותיו, מתבטא גם בעובדה כי המשיב הודה בכתבי האישום נגדו ככתבם וכלשונם ללא כל שינוי, ועוד עולה כי המשיב גם לא הוזרז כי בדבר האפשרות כי בית המשפט יכול שלא לקבל את הסכמות הצדדים, מה שעוד יותר מלמד ומצביע על כך, שעיקר הדין בתיק דן הושם על שחרור המשיב לחלופת מעצר טיפולית.

16. בע"פ 6349/11 **שניידר נ' מדינת ישראל** נדרש בית המשפט לסוגייה והדגיש שככלל, מקום שמדובר בשלב שלאחר הכרעת דין וטרם גזירת הדין, הגישה מקלה יותר כלפי נאשם המבקש לחזור בו מהודאתו, אם כי ישנה חשיבות לשאלת העיתוי והמניע העומד מאחורי הבקשה לחזרה מהודאה. כב' השופט ד. ברק ארז ציינה בהקשר זה כי: **"בעיקרו של דבר על בית המשפט לוודא שהבקשה לחזור מההודאה אינה מהווה שימוש לרעה בזכויותיו של הנאשם... ככלל 'דרך המלך' לחזרה מהודאה נוגעת למקרים שבהם מתעורר חשש כי ההודאה המקורית ניתנה שלא באופן חופשי ומרצון, או מבלי שהנאשם הבין את משמעות הודאתו... לצידה של דרך זו, לא נשללה האפשרות של 'נתיב נוסף' להכרה בחזרה מההודאה במצבים שבהם לא היה פגם בהודאה המקורית, כאשר הנאשם מביע את רצונו הכן להילחם על חפותו... נתיב זה נחשב לבעייתי יותר... חזרה כזו**

מהודאה אפשרית רק בטרם נגזר דינו של הנאשם - וכאשר בית המשפט משתכנע כי רצונו של הנאשם להילחם על חפותו הוא אותנטי ושלא יצמח לנאשם יתרון דיוני כתוצאה מחזרתו מההודאה, קרי, כאשר אין חשש שמדובר בפעולה 'תכסיסנית' ... קיימת חשיבות מיוחדת לשאלה מה הוא המועד שבו הביע לראשונה הנאשם את רצונו לחזור בו מהודאתו, שכן הדבר משליך על המבחנים שיחולו על בקשתו...".

בעניינו של המבקש שלפני, השתלשלות הדברים לאחר שחרורו לחלופה הטיפולית, מדברת בעד עצמה.

המבקש נקלט בקהילה הטיפולית בית אור אביבה ביום 3.3.2016 סמוך לאחר הודאתו במיוחס לו, אולם, כעבור שבוע, ביום 10.3.2016 החליט על דעת עצמו לעזוב את הקהילה הטיפולית וזאת חרף ניסיונות של הצוות המטפל שלא יעזבו. למחרת, כבר ביום 11.3.2016 נעצר המשיב. בדיון שהתקיים ב-27.3.2016 בבקשת המאשימה לעיון חוזר ולמעצר המבקש נוכח עזיבתו את הקהילה, הסכימו ב"כ המשיב והמשיב מיד על מעצרו עד תום ההליכים וכך הורת.

יוצא איפה, כי המבקש עצור מיום 14.1.2016 ועד נכון להיום, קרי, למעלה מ 13 חודשים (בניכוי שבוע בו שהה בקהילה הטיפולית). המדובר במי שנעצר יום לאחר שעזב את הקהילה הטיפולית, ולא עשה דבר וחצי דבר על מנת להשתחרר ממעצר אלא כאמור הסכים מיד למעצרו עד תום ההליכים הגם שעמדה לו האפשרות לבקש הזדמנות לחזור לקהילה להליך השקומי.

כידוע, קיימת חשיבות לעיתוי העלאת הבקשה לחזרה מההודאה, המועד בו העלה המבקש לראשונה בקשתו הייתה בתיק דן בפני כב' השופט יובל ליבדרו. הגם שעלתה השאלה מדוע לא עשה כן במהלך הדיונים שהתקיימו במסגרת תיק המעצר, זו מצאתי סופו של דבר לא ממש רלוונטית בהינתן שזה נעצר בהסכמתו סמוך לאחר שעזב את הקהילה הטיפולית וכי לא היה בהעלאת בקשתו במסגרת תיק המעצר להועיל שכן זו, אין חולק צריך ותבוא בתיק העיקרי. כך או אחרת, העיקר בהקשר לעיתוי העלאת הבקשה הינו כי המבקש הגישה עוד קודם למתן גזר הדין ואף בדיון הראשון שהתקיים בתיק העיקרי וטרם נשמעו הטיעונים לעונש. בעניין זה נקבע כי חזרה מההודאה אפשרית רק בטרם נגזר דינו של הנאשם וכאשר בית המשפט משתכנע כי רצונו של הנאשם להילחם על חפותו הוא אותנטי ושלא יצמח לנאשם יתרון דיוני כתוצאה מחזרתו מההודאה ואין חשש לפעולה תכסיסנית. בענייננו, בהינתן העיתוי בהעלאת הבקשה לחזרה מההודאה, בהינתן מעצרו של המשיב מאחורי סורג ובריה תקופה של למעלה מ-13 חודשים רצופים כמעט ושלא תלוי ועומד נגדו מאסר על תנאי ועמדה בפניו הזדמנות שלא להיות עצור משך כל התקופה הנ"ל, השתכנעתי כי המניע לבקשה אינו תכסיס וכי הוא אינו מבקש כעת להשיג יתרון דיוני כזה או אחר, אלא להוכיח אחרת מכפי המיוחס לו.

17. סיכומם של דברים, כפי ראשיתם, שוכנעתי כי נכון וראוי להתיר למבקש לחזור בו מהודאתו ולפיכך אני מורה על ביטול הכרעת הדין המאוחדת מיום 1.3.2016.

המזכירות תעביר העתק ההחלטה לסגן הנשיאה, כב' השופט ברסלר אשר ינתב את התיק לשופט שיקבע דיון למענה לכתב האישום.

ניתנה היום, י"ב שבט תשע"ז, 08 פברואר 2017, בהעדר

עמוד 5

הצדדים.